

LATINŠČINA

OSNOVNA ŠOLA

Izobraževalni program osnovne šole

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

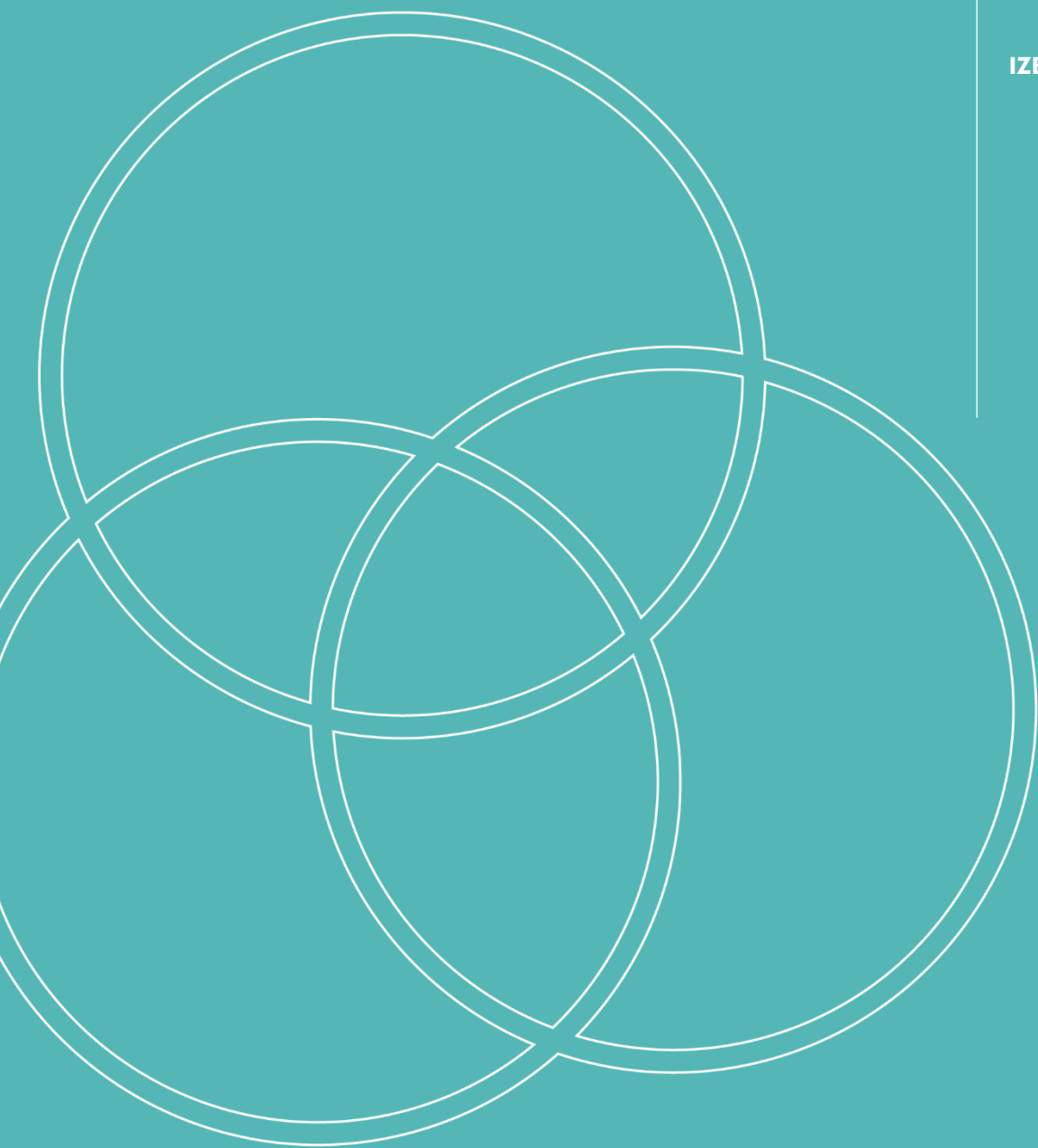
Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezične osnovne šole na narodno mešanem območju Prekmurja

Prilagojeni izobraževalni programi osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom

Tretje vzgojno-izobraževalno obdobje

IZBIRNI PREDMET

UČNI NAČRT

IME PREDMETA: latinščina

Predmetnik za osnovno šolo

Prilagojeni predmetnik za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Prilagojeni predmetnik za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Prilagojeni predmetnik za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja

Predmetnik prilagojenega programa osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom

7. razred	8. razred	9. razred
70	70	64

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Barbara Damjan, ZRSŠ; Robert Čepon, Prva gimnazija Maribor; Maja Gril Juvan, Zavod sv. Stanislava, Škofijska gimnazija Ljubljana; Nataša Homar, Gimnazija Poljane; dr. Andreja Inkret, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; Marija Neža Karlin, Zavod sv. Stanislava, Škofijska gimnazija Ljubljana; dr. Jerneja Kavčič, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; Tea Kranjc, Osnovna šola Prežihovega Voranca; dr. Marko Marinčič, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; dr. Bojana Tomc, Zavod sv. Stanislava, Škofijska gimnazija Ljubljana; dr. Janja Žmavc, Pedagoški inštitut Ljubljana

JEZIKOVNI PREGLED: Dragica Perme

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Ucni-nacrti/2025/UN-OS/Ucni-nacrt_latinscina_2025.pdf

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 243145987

ISBN 978-961-03-0970-3 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na 244. seji, dne 22. 5. 2025 določil učni načrt latinščina za izobraževalni program osnovne šole izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezične osnovne šole na narodno mešanem območju Prekmurja in prilagojene izobraževalne programe osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

TIPIČNE STRANI

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih učenci izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

OBVEZNO

Ma vellaut quiatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaioiem fugiandantis et
fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma
nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tessequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

- Učenec
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
 - Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupratu repeliam.
 - Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
 - Ut fuga. Nemperum fuga.**
 - Ma vellaut quatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
 - Omnim ut doluptur, quam consequi.
 - Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
 - Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupratu repeliam.
 - Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
 - Ut fuga. Nemperum fuga.

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih učenec mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo učenci.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

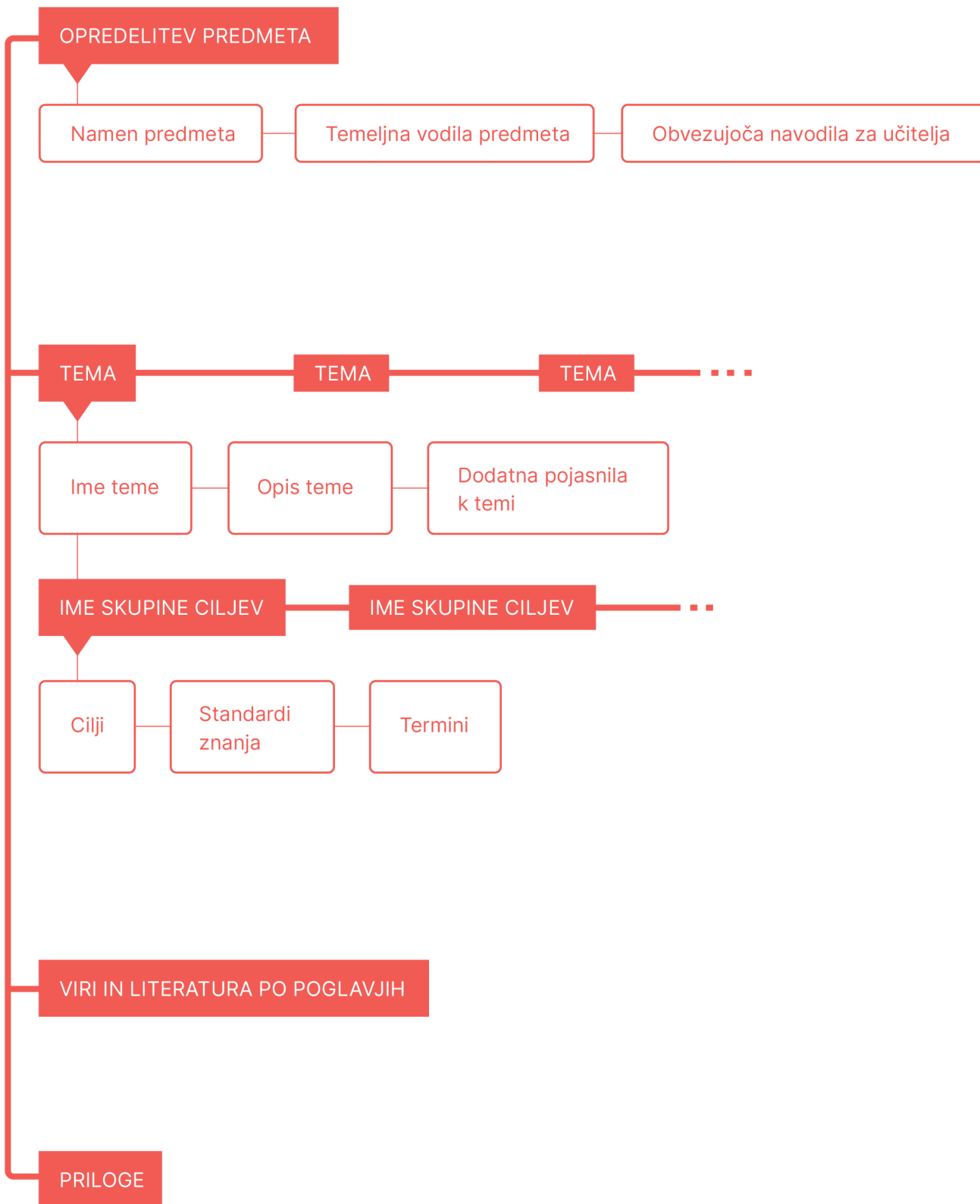
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA.....	9
Namen predmeta.....	9
Temeljna vodila predmeta	10
Obvezujoča navodila za učitelje	10
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	11
DEDIŠČINA KLASIČNE ANTIKE	12
Dediščina klasične antike	13
JEZIK	15
Glasoslovje, oblikoslovje in skladnja	15
Besedoslovje	18
KNJIŽEVNOST, KULTURA IN CIVILIZACIJA	19
Književnost, kultura in civilizacija	20
VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH.....	22
Opredelitev predmeta.....	22
PRILOGE	23

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Namen poučevanja latinščine izhaja iz širokega kulturno-civilizacijskega pomena rimske antike in vpliva, ki ga je latinščina v svoji dolgi in kompleksni zgodovini pridobila kot specifičen jezikovni fenomen.

Latinščina je v prvi vrsti jezikovni medij latinske, širše gledano pa tudi antične kulture, ki je v temelju zaznamovala današnji svet in je njen posrednik skozi zgodovino vse do danes. Iz antike izhajajoča tradicija je ob tem izredno kompleksna. Čeprav so kasnejša obdobja v klasični antiki pogosto videla svoj kulturni temelj, so poti, po katerih so različna kulturna okolja v različnih obdobjih iskala zglede in vir navdiha pri starih Grkih in Rimljanih, zapletene in polne ustvarjalnih nespornostov. Prav zato je pomembno znanje latinščine, poznavanje književnosti v tem jeziku ter zgodovinskih kontekstov antične kulture nasploh. Vse to lahko – seveda v primernem obsegu in zahtevnosti – učenci usvojijo že na osnovnošolski ravni izobraževanja.

Namen pouka latinščine v osnovni šoli je tako pridobiti osnovno jezikovno znanje latinskega jezika, pridobivanje sposobnosti razumevanja lažjih latinskih besedil, predvsem pa poglobljeno spoznavanje sveta klasične antike in njene dediščine, kar pomembno vpliva na razumevanje jezikov, sodobne kulture in družbenih vrednot, umetnosti in znanosti. Učenci se seznajajo z bogato kulturno zapuščino Rimljanov in Grkov, raziskujejo arheološka najdišča in spomenike, umetniška dela, antične mite in literarna besedila. To znanje povezujejo z odmevi antike v kasnejših obdobjih, pri čemer prepoznavajo trajni vpliv antike na sodobno družbo in kulturo. Učenci prepoznavajo tudi vpliv latinskega jezika na slovenščino in druge moderne jezike, kar vključuje razumevanje izvora strokovnega in vsakdanjega besedišča ter jezikovnih struktur. Učenci spoznavajo latinski jezik kot sistem, kar je pomembno tudi za razumevanje slovenske slovnice in slovnice modernih jezikov. Tako pridobljena znanja obenem omogočajo globlje razumevanje povezav med jezikom, kulturo in zgodovino ter krepijo medkulturno zavest in razvijajo raznojezično zmožnost.

S temeljnimi elementi pouka latinščine – spoznavanjem in raziskovanjem preteklosti in korenin našega sodobnega sveta, spodbujanjem zavesti o pomembnosti kulturne dediščine, spoznavanjem jezika kot sistema ter sorodnosti med jeziki – učenci pridobivajo znanja in veščine, ki presegajo pouk latinščine v ožjem smislu besede, obenem pa razvijajo zavest o soodvisnosti in prepletenosti pojavov, o katerih se učijo pri različnih šolskih predmetih.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Učenje latinščine je zasnovano tako, da spodbuja učenčevo radovednost ob raziskovanju tem iz grško-rimske antike, učenci pa hkrati poglobljajo pridobljeno znanje pri drugih predmetih in si tako razširijo pogled na svet oziroma njegovo razumevanje.

Pouk latinščine omogoča medpredmetne povezave, saj dediščina klasične antike prepleta različna področja, od jezikoslovja in književnosti do zgodovine, umetnosti in družboslovja. Poudarja razumevanje vpliva antike na sodobno civilizacijo in njenega trajnega pomena za družbo in družbene vrednote, kulturo, jezik, znanost, umetnost, filozofijo. Učence tako spodbujamo k razmišljanju o vrednosti ohranjanja snovne in nesnovne dediščine ter k njenemu prepoznavanju v lokalnem in širšem okolju.

Poučevanje latinščine kot tujega jezika zaznamuje dejstvo, da latinščina živi na drugačen način kot moderni jeziki in da je v znatni meri na različne načine prisotna tudi v živih jezikih. Pri latinščini zato sistematično opozarjamo na besedišče v drugih jezikih, ki izhaja iz latinščine, obenem pa spodbujamo poglobljeno poznavanje in razumevanje jezikovnih kategorij, s čimer krepimo zavedanje o jeziku kot sistemu. Pomemben poudarek je na prepoznavanju vpliva latinščine na slovenščino in druge evropske jezike. Učenci razvijajo sposobnost prepoznavanja in analize latinskih korenov v sodobnih strokovnih in vsakdanjih izrazih, kar krepi njihovo jezikovno zavest in povečuje jezikovne kompetence, ki so povezane tudi z razvijanjem raznojezične zmožnosti.

Pouk latinščine v veliki meri pomeni pouk o grško-rimski antiki, zato je ključno, da učenci spoznavajo tudi najpomembnejše starogrške kulturno-civilizacijske vzore, ki so pomembno sooblikovali antično civilizacijo.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

V načrtovanje pouka je treba vključiti medpredmetne povezave, ki vključujejo moderne jezike (slovenščina, germanski in romanski jeziki), književnost, zgodovino, umetnost in znanost (latinska terminologija v biologiji, medicini, pravu ipd.).

Učenci naj utrjujejo in nadgrajujejo znanje v različnih učnih okoljih (npr. v muzejih, galerijah, na arheoloških najdiščih ali v okviru tabora/ekskurzije).

Učitelj naj načrtuje raznolike dejavnosti, ki bodo vsem učencem omogočile, da napredujejo glede na njihove interese in zmožnosti. S sprotimi povratnimi informacijami, ponavljanjem in utrjevanjem snovi na različne načine bodo učenci znanje usvojili trajneje in začeli povezovati učne vsebine samostojneje.

Učenje latinščine v osnovni šoli je v veliki meri motivacijsko naravnano. Pomembno je, da učenci uvidijo, na kako raznolike načine je antika neločljivo povezana s sodobnim svetom. Le učenci, ki se bodo navdušili nad latinščino, bodo kasneje pripravljeni svoje znanje še nadgraditi.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

DEDIŠČINA KLASIČNE ANTIKE

OBVEZNO

OPIS TEME

V okviru teme dediščina klasične antike se učenci posvečajo raziskovanju antične snovne in nesnovne dediščine.

Latinščino tako spoznavajo kot jezik, ki sicer nima več maternih govorcev, a je na svojstven način še vedno prisoten v modernih jezikih. Razvijajo zavedanje o vplivu latinščine na moderne jezike in so sposobni prepoznati določene latinske korene v slovenščini, romanskih in germanskih jezikih.

Učenci spoznavajo tudi pomen in tradicijo antične književnosti, civilizacije in kulture (velik poudarek je na grško-rimski mitologiji) in zgodovine vključno z epigrafiko ter arheološkimi najdišči v lokalnem in širšem okolju.

Učenci torej v okviru te teme, ki je integralni del pouka, razvijajo zavedanje o skupnih koreninah evropske civilizacije z vidika jezika, zgodovine in umetnosti.

Raziskovanje dediščine klasične antike jim omogoča vpogled v preteklost in v njeno povezanost s sodobnimi družbenimi pojavi.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dediščina klasične antike je vpeta v vsako uro pouka latinščine, saj je v temelju povezana s poukom jezikovnih vsebin ter poukom književnosti, kulture in civilizacije.

Ob upoštevanju interesov in zmožnosti učencev lahko učitelj določene cilje obravnava podrobneje in različno.

Tema je nadvse primerna za medpredmetno povezovanje z zgodovino, glasbeno in likovno umetnostjo, slovenščino in drugimi modernimi jeziki.

DEDIŠČINA KLASIČNE ANTIKE

CILJI

Učenec:

- : se zaveda navzočnosti latinskega besedišča v slovenščini in drugih jezikih ter vzporednic med skladnjo latinščine in drugih modernih jezikov, vključno s slovenščino, vzorce prepozna, jih zna osvetliti in jih med seboj primerja;
- : se zaveda latinsko-grškega izvora besedišča različnih področij;
- : zna osvetliti pomen in ozadje pomembnejših latinskih pojmov, rekov in pregovorov ter razume in presoja njihovo rabo v sodobnih kontekstih;
- SC (5.3.5.3)
- : pridobiva osnovno poznavanje epigrafike, kar mu omogoča razumevanje snovne rimske dediščine v lokalnem okolju;
- : spoznava glavna arheološka najdišča in spomenike grško-rimske antike in se zaveda pomena snovne dediščine ter njenega varovanja in ohranjanja;
- : raziskuje in spoznava antično kulturo in umetnost ter njune odmeve v kasnejših obdobjih.
- SC (1.3.2.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **prepozna iz latinščine izhajajoče besede v slovenščini** in besede latinskega izvora v tujih modernih jezikih (predvsem v angleščini) in sklepa o pomenu neznanih besed; v omejenem obsegu prepozna iz stare grščine izhajajoče določene besede in tujke v slovenščini;
- » **najpogostejše latinske pregovore in reke pozna do te mere, da jih zna prevesti in razložiti**; zna uporabiti primeren pregovor ali rek za določeno situacijo;
- » **prepozna in kratko opiše izvor najpogostejših antičnih (mitoloških) prispodob**; zna uporabiti določeno prispodobo v določeni situaciji oz. na konkretnem primeru;
- » **prevede preproste latinske napise, pri tem pozna osnovne okrajšave**, ki se pojavljajo na napisih, in razume preprostejše primere latinske epigrafike;
- » **našteje in opiše glavna rimska arheološka najdišča in spomenike v Sloveniji**;
- » **prepozna in kratko opiše najpogostejše antične mite**, ki so podlaga za izbrano literarno, slikarsko, kiparsko ali glasbeno delo.

TERMINI

◦ pregovor ◦ rek ◦ prispodoba ◦ arheološki ostanki ◦ epigrafika ◦ lapidarij ◦ mit

OPIS TEME

Osrednji cilj jezikovnega pouka je pridobitev sposobnosti razumevanja enostavnejših latinskih besedil, kar predpostavlja obvladovanje osnovnih slovničnih zakonitosti in poznavanje osnovnega besedišča.

V okviru teme jezik učenci spoznavajo osnovne segmente naslednjih ravni jezikovnega sistema: glasoslovje, oblikoslovje, skladnjo in besedoslovje.

Latinščina je v okviru jezikovnega pouka predstavljena kot jezik z bogato zgodovinsko, kulturno in jezikovno vrednostjo, ob čemer je ključni poudarek na primerjavi s slovensko slovnico in zavedanju, da iz latinščine izvira velik delež besedišča modernih jezikov.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Jezikovno znanje učencem omogoči ne le razumevanje umetno tvorjenih besedil, temveč tudi razumevanje izbranih krajših izvirnih besedil; učenci znajo tako prebrati in razumeti osnovne latinske napise ter sentence in druge ustrezno prilagojene krajše odlomke besedil antičnih avtorjev.

V okviru jezikovnega pouka stalno izpostavljamo dejstvo, da latinščina ni le jezik preteklosti, temveč ključno orodje za razumevanje jezikovne in kulturne dediščine, ki nas spremlja v vsakdanjem življenju.

Jezikovni pouk latinščine se navezuje tudi na pouk slovenščine in drugih modernih jezikov, saj omogoča medjezikovno primerjavo.

 (3.1.3.2) (3.1.3.3) (3.1.2.4)

GLASOSLOVJE, OBLIKOSLOVJE IN SKLADNJA

CILJI

Učenec:

- 🕒: spoznava latinsko abecedo;
- 🕒: razume osnovne razlike med klasično in tradicionalno izgovarjavo ter njune časovne okvire;
- 🕒: spoznava slovnične lastnosti vseh nepregibnih in pregibnih besednih vrst;
- 🕒: besedne vrste tudi razume in prevaja iz latinščine v slovenščino;
- 🕒: spoznava osnovne zakonitosti tvorbe glavnih in neodvisnih stavkov, vključno z besednim redom;
- 🕒: spoznava pomen in osnovne funkcije latinskih sklonov, tako da jih prevaja glede na sobesedilo.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **pozna črke latinske abecede** in splošna dejstva o njenem izvoru;
- » **uporablja tradicionalno latinsko izgovarjavo** in časovno umesti obe vrsti izgovarjave;
- » **samostojno sklanja samostalnike in pridevnike 1. in 2. deklinacije** ter **analizira oblike** in pri tem pozna najpogostejše izjeme po spolu; pozna pravila za tvorbo samostalnikov 4. in 5. deklinacije; v kontekstu prepozna samostalnike in pridevnike 3. deklinacije;
- » **prepozna** in pozna pravila za tvorbo **osebnih, svojilnih**, kazalnih (*hic, ille*), **vprašalnih** in oziralnih **zaimkov** ter jih sklanja in analizira;
- » prislove zgolj prepozna v kontekstu obravnavanih besedil na podlagi komentarja;
- » **prepozna** in pozna pravila za tvorbo **izbranih predložnih zvez**;
- » **prepozna izbrane veznike**;
- » **pozna glavne števnik**e od 1 do 20, 100 in 1000; vrstilne števnik
- » **sprega in analizira glagole 1., 2., 3. in 4. konjugacije** ter nepravilne glagole (*esse, posse*) v infinitivu, indikativu in imperativu prezenta aktiva, v indikativu imperfekta in futura I aktiva ter v indikativu perfekta aktiva;
- » v latinskem stavku določi stavčne člene in **stavek ustrezno prevede**;
- » **pravilno prevede konkretne primere besed in besednih zvez v različnih sklonih** (npr. svojilni genetiv, akuzativ raztezanja, ablativ časa);
- » **pravilno prevede krajevna imena v različnih sklonih brez predloga** (skladnja krajevnih imen).

TERMINI

- velelnik/imperativ ◦ sedanjik/prezent ◦ imperfekt ◦ futur I ◦ perfekt ◦ osebek/subjekt
- predmet/objekt ◦ povedek ◦ prilastek ◦ prislovno določilo ◦ klasična izgovarjava
- tradicionalna izgovarjava ◦ samoglasnik/vokal ◦ soglasnik/konzonant ◦ dvoglasnik
- besedne vrste (pregibne in nepregibne) ◦ deklinacija/sklanjatev ◦ samostalnik/substantiv
- pridevnik/adjektiv ◦ prislov/adverb ◦ zaimek (osebni, svojilni, kazalni, vprašalni, oziralni)
- ednina/singular ◦ množina/plural ◦ števniki (glavni, vrstilni) ◦ moški spol/maskulinum
- ženski spol/femininum ◦ srednji spol/nevtrum ◦ nominativ/imenovalnik ◦ genitiv/rodilnik
- dativ/dajalnik ◦ akuzativ/tožilnik ◦ vokativ/zvalnik ◦ ablativ ◦ konjugacija/spregatev
- osnova ◦ končnica ◦ infinitiv/nedoločnik ◦ imperativ/velelnik ◦ prezent/sedanjik
- imperfekt ◦ perfekt ◦ futur I ◦ osebek/subjekt ◦ predmet/objekt ◦ povedek ◦ prilastek
- prislovno določilo

BESEDOSLOVJE

CILJI

Učenec:

- : pridobi osnovni besedni zaklad;
- : pri iskanju slovarskih oblik posameznih besed razvija zmožnost rabe različnih pripomočkov;
SC (4.1.1.1)
- : pri učenju jezikovnih vsebin hkrati spozna slovnico terminologijo;
SC (1.1.2.1)
- : razvija sposobnost večjezičnega raziskovanja pomenov besed in pomenskih razmerij med besedami ter prenašanja jezikovnega znanja, pridobljenega pri latinščini, na druge jezike.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » pozna temeljno besedišče, tako da razume osnovne latinske besede, lažja prirejena in izvirna besedila (tj. besedne zveze in stavke) prevaja brez slovarja, zahtevnejša (prirejena in izvirna) ob pomoči komentarja in slovarja;
- » v slovarju poišče slovarske oblike in izbere ustrezen pomen;
- » uporablja ustrezno latinsko slovnico terminologijo;
- » oblikuje pomenske družine latinskih besed, v izpeljankah prepozna izhodiščne besede, osnove latinskih besed prepozna tudi v modernih jezikih.

TERMINI

- beseda ○ besedna družina ○ koren ○ sopomenka ○ protipomenka ○ tujka ○ izpeljanka
- strokovna terminologija

KNJIŽEVNOST, KULTURA IN CIVILIZACIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

V okviru teme književnost, kultura in civilizacija učenci pridobijo temeljno znanje o klasičnih avtorjih in delih rimske književnosti ter spoznajo osnovna dejstva in značilnosti antične politične in socialne zgodovine, antične religije in mitologije ter vsakdanjega življenja.

Učenci antično književnost spoznavajo ob branju izbranih literarnih besedil in odlomkov v književnih prevodih, v omejenem obsegu pa tudi v izvirniku. Izbrane literarne motive in teme znajo razpoznati tudi v kasnejših literarnih delih.

Učenci poznavanje dejstev o kulturno-civilizacijskih dosežkih Rima in Grčije poglobljajo z razumevanjem njihovega vpliva na razvoj sodobne evropske kulture.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Tema književnost, kultura in civilizacija učencem omogoča celovit vpogled v bogato zapuščino antičnega sveta in je tesno prepletena s temo dediščina klasične antike in temo jezik.

Učenci raziskujejo različne vidike vsakdanjega življenja v antičnem svetu in jih primerjajo s sedanjostjo. Učenci spoznajo dosežke antičnih civilizacij na različnih področjih in raziskujejo vpliv teh dosežkov na sodobni svet.

Učenci spoznajo izbrane avtorje in literarna dela antičnega Rima in Grčije. Razumejo in interpretirajo krajša antična besedila ter prepoznavajo literarne motive v kasnejših umetniških delih.

Jezikovno znanje jim lahko ob tem omogoči neposrednejši vpogled v izvore antičnih tradicij, ki so pomembno oblikovale evropski kulturni kontekst.

Temo je moč navezati na mnoge druge učne vsebine, v prvi vrsti na pouk zgodovine, slovenščine ter glasbene in likovne umetnosti.

KNJIŽEVNOST, KULTURA IN CIVILIZACIJA

CILJI

Učenec:

🔵: raziskuje posamezne kulturno-civilizacijske teme in jih spoznava do take stopnje, da jih lahko opiše in razloži oz. našteje ali navede nekaj značilnih primerov;

🔴 SC (1.3.2.1 | 5.2.3.1)

🔵: na podlagi pridobljenih informacij analizira in vrednoti kulturno-civilizacijske raznolikosti in podobnosti v preteklosti in sedanjosti;

🔴 SC (2.2.1.2 | 1.1.4.1 | 1.2.2.1 | 5.3.5.3 | 2.2.1.1 | 2.1.1.1 | 2.2.2.1)

🔵: spoznava zgodovinski kontekst in zvrsti rimske književnosti;

🔵: spoznava izbrana dejstva o življenju in delu najpomembnejših osebnosti iz rimske zgodovine in književnosti;

🔵: spoznava grški alfabet in osnovno besedišče ter terminologijo, ki izhaja iz stare grščine;

🔵: seznanja se z nekaterimi najpomembnejšimi osebnostmi iz grške zgodovine in književnosti;

🔵: na podlagi jezikovnega znanja in poznavanja drugih področij (civilizacija in kultura, zgodovina, književnost) razume in interpretira izbrana besedila rimske književnosti in izbrane napise.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» **pozna** in kratko opiše **nastanek in razvoj rimske države**; **pozna** in navede **osnovna dejstva o najpomembnejših osebnostih iz rimske in grške zgodovine**;

» **pozna** in kratko opiše **vsakodnevno življenje v antičnem Rimu** ter ga primerja s sedanjostjo;

» **pozna** in kratko opiše razlike med družbeno sprejemljivim vedenjem v antiki in sodobnem svetu; 🔴 SC (1.2.2.2)

» **pozna** in kratko opiše **antično religijo in mitologijo**; prepozna in obrazloži njene odmeve v kasnejših obdobjih;

» **pozna** osnovne zvrsti rimske književnosti; **pozna** in kratko opiše **izbrana dejstva o delu in življenju najpomembnejših rimskih avtorjev**;

» **pozna** in kratko opiše **izbrana dejstva o delu in življenju izbranih najpomembnejših grških avtorjev**;

» **izkaže razumevanje izbranih krajših izvirnih literarnih besedil in napisov.**

TERMINI

◦ pisava ◦ alfabet ◦ proza ◦ poezija ◦ historiografija ◦ govorništvo ◦ roman ◦ strokovna literatura ◦ basen ◦ elegija ◦ ep ◦ tragedija ◦ komedija ◦ lirika ◦ filozofija ◦ epistolografija

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

OPREDELITEV PREDMETA

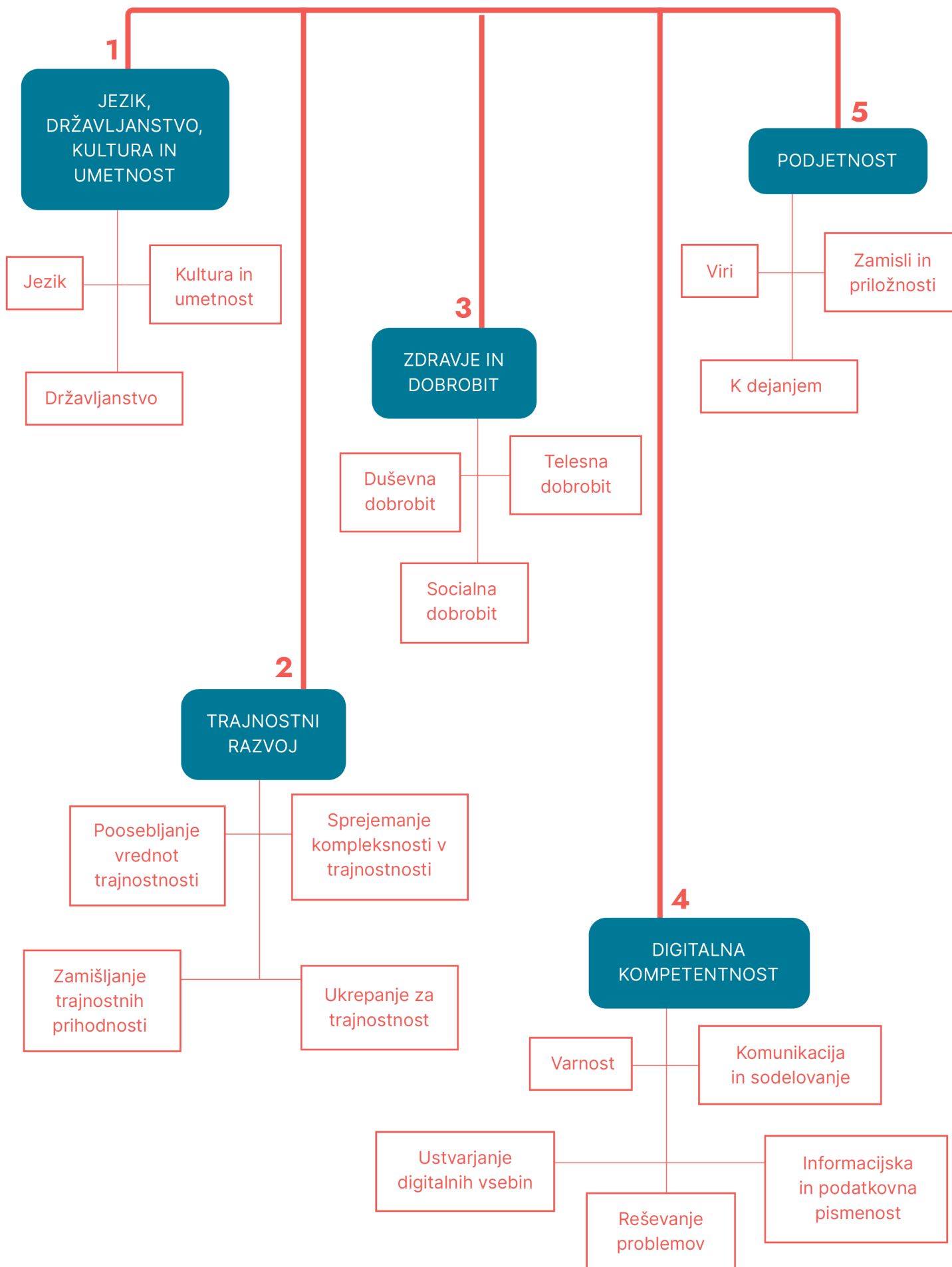
- » Usmeritve za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za OŠ in SŠ (ZRSŠ, 2024 - spletna izdaja)
- » Skupni cilji in njihovo umeščanje v učne načrte in kataloge znanj (ZRSŠ, 2024 – spletna izdaja)
- » Curriculum for excellence: Classical languages

(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mpin8b0>) pridobljeno: 7. 12. 2024

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega. itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družben položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznavna raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.) tako, da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državlansko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepozna avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidnim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.